

Самофалов Д.О.

Одеський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентіві України

ОЦІНКА ВИКОРИСТАННЯ ВІДКРИТИХ ДАНИХ ЯК КОМУНІКАТИВНОГО ІНСТРУМЕНТУ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано теоретико-методологічні й прикладні аспекти впровадження відкритих даних органами публічного управління та адміністрування України як комунікативного інструменту в охороні здоров'я в Україні в умовах реформи фінансування охорони здоров'я та досягнення універсального покриття медичними послугами. Розглянуто сучасну нормативно-правову базу, зроблено аналіз переваг та недоліків, а також питання необхідної подальшої розбудови нормативно-правової бази. Проведено аналіз ресурсів публікації відкритих даних, що безпосередньо стосуються охорони здоров'я України. Передусім розглянуто публікацію відкритих даних від Міністерства охорони здоров'я, пов'язаних органів виконавчої влади та державних підприємств. Наведено аналіз за кожним з основних володільців відкритих даних (Міністерство охорони здоров'я, Національна служба здоров'я України, тощо) та по організаціям які б мали бути володільцями та публікувати відкриті дані, але не роблять цього (Центри громадського здоров'я, лабораторні центри). Визначено, що задля підвищення відкритості й прозорості діяльності органів влади та досягнення універсального покриття медичними послугами, а також з метою розбудови діалогу з органами місцевого самоврядування та громадського контролю необхідно розширення надання доступу громадськості до інформації в контексті поетапної модернізації та забезпечення максимальної ефективності відкритих даних. Відкриті дані, як інформаційно-комунікативний інструмент є новітньою концепцією державно-громадської взаємодії, що цілком продиктовано сучасними трендами до глобалізації та підвищення обміну інформацією, а також необхідності в миттєвому отриманні відповіді для прийняття гнучких рішень, особливо підчас пандемії. Однак також наголошується, що в умовах сучасного світу публікація одних тільки відкритих даних у машиночитаному форматі є недостатньою для побудови діалогу, отже органи, які надають ці дані для поліпшення діалогу повинні відразу надавати й аналітичну інформацію у вигляді дашбордів, мап, графіків тощо.

Ключові слова: комунікаційні технології в охороні здоров'я, Електронні системи охорони здоров'я, e-Health, Цифрові системи охорони здоров'я, відкриті дані, публічні дані, дані у відкритому доступі, цифровізація публічного управління, цифровізація.

Постановка проблеми. Сьогодні відкриті дані (ВД) розглядають як цінний ресурс не тільки дослідники, але і державними органами та представниками бізнесу. ВД можуть сприяти розвитку економіки, пришвидшити отримання доступу до інформації без перешкод, адже такі дані доступні без запити, що значно пришвидшує роботу з ними як бізнес сегменту та державних органів всіх рівнів так і громадськості, значно спрощуючи прийняття управлінських рішень та встановлення громадського контролю за діями органів влади та тих хто втілює доступ до різних прав для громадян України. Отже, ВД пов'язані із двома важливими функціями – покращення суспільного блага (можливість уникати шкідливих та ризикових контрагентів) у той же час,

вони виконують та підсилюють функцію публічного контролю.

Світовий досвід свідчить, що ВД дають можливість органам державної влади та місцевого самоврядування ухвалювати кращі рішення та втілювати кращі практики, надаючи доступ до розширеної інформації про ринок, а в разі охорони здоров'я про критично важливі дані в медичній мережі та аптечних закладах (ціна на лікарські засоби, укладені договори з Національною службою здоров'я України (НСЗУ), доступність для маломобільних груп тощо). У той же час органи виконавчої влади можуть знаходити різні ефективні рішення та запобігати нецільовому використанню грошей або співпраці з ненадійним контрагентом (доступ до сервісів Prozorro, єдиний державний реєстр та інші).

У світі спостерігається дуже швидкий зріст ринку відкритих даних, також сьогодні і Україна значною мірою розвиває цей напрямок, особливо це стосується охорони здоров'я та достатньо нових інституцій – НСЗУ, а також актуальних викликів, таких як ліквідація наслідків медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру державного рівня, пов'язаної із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19 або вакцинація.

Постановка завдання. Мета статті – вивчити стан використання відкритих даних як комунікаційного інструменту публічного адміністрування охорони здоров'я в Україні та оцінити вплив використання ВД на фінансування та публічне адміністрування охорони здоров'я.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на дуже швидкий розвиток інформатизації та цифровізації, а також бурхливе впровадження ВД у світовій практиці, наукових робіт за цією темою досить мало як в українському сегменті, так і в загальносвітовому [1,2].

Загальні питання нормативно-правового регулювання доступу до публічної інформації, пов'язаної з ВД, широко розглядають Л.В. Олексюк, і Л.П. Горбата [3; 4].

У літературі також розглядається розвиток та становлення концепції публічного управління у відкритій манері [5,6]. Розвиток сервісів та підвищення ефективного публічного адміністрування на основі ВД розглядають О.М. Ковбаско, О.С. Твердохліб. Однак у їхніх роботах не розглядаються питання охорони здоров'я або публічного здоров'я [7; 8].

Багато робіт присвячено на загально економічні чинники, таким питання присвячено роботи О. Музики-Стефанчук, І.П. Кравчук та інших [9; 10].

Так можна зазначити, що в науковій літературі не розглядаються ВД як потужний комунікативний інструмент публічного адміністрування охороною здоров'я та вплив на зміни в охороні здоров'я як на рівні країни так і відповідних місцевих громад.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження проведене Київською школою економіки в 2017 році показало, досить низький рівень загальної кількості працівників, які безпосередньо працювали з відкритими даними. Відповідно до дослідження ця кількість коливалась між 3 та 4 тис. осіб [11]. Однак, відповідно до даних «*opendataforum*», за останні п'ять років відбувся значний прогрес в використанні відкритих даних як в загальних питаннях публічного адміністрування так і в охороні здоров'я [12].

Насправді це значною мірою зумовлено тим, що Україна тільки встала на шлях впровадження відкритих даних. Незважаючи на те, що Закон України (ЗУ) «Про доступ до публічної інформації» ухвалений ще в 2011 році, він визначає «право кожного на доступ до інформації, що перебуває у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації» [13]. Суто відкриті дані в Україні вперше офіційно з'являються в Національній антикорупційній стратегії на 2014-2017 роки та в Плані дій із впровадження Ініціативи «Партнерство “Відкритий Уряд”» у 2014-2015 роках. Відповідно до цього ЗУ визначається обов'язок розпорядників інформації надавати та оприлюднювати інформацію, крім випадків, передбачених законом, порядок доступу до публічної інформації визначено тільки в 2015 році ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до публічної інформації у формі відкритих даних» [14]. Також у 2015 році Постановою КМУ було визначено набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних [15], та уточнено в 2021 році [16]. Дорожню карту розвитку відкритих даних в Україні, метою якої стала імплементація шести принципів міжнародної Хартії та розвитку відкритих даних в Україні, затверджено лише в 2018 році Розпорядженням КМУ. Мета цього документа – упровадження та реалізація принципу «Open by Default» («Відкриті за замовчуванням») [17].

Важливим питанням у роботі з відкритими даними є форма їх публікації, наприклад, відповідно до методичних рекомендацій, підготовлених Державним агентством із питань електронного урядування України зазначено, що відкриті дані мають бути опубліковані в мережі Інтернет у машиночитаному форматі – форматі, придатному для автоматизованого оброблення інформаційними системами, отже різні запити, мапи, графіки, електронні сервіси без доступу до вихідних первинних даних не можуть розглядатися, як ВД. Однак, на думку Christian Philipp Geiger та Jörn von Lucke, сьогодні не досить просто публікувати дані державного сектору для вільного їх використання, треба вкласти їх у відповідні сервіси зручні для роботи державних органів, місцевого самоврядування та бізнесу [18].

Усі ВД зібрані різними органами виконавчої влади, комунальними підприємствами та державними установами оприлюднюються у формі ВД на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних за адресою: *data.gov.ua*. За пошуком по ключовим словам «Охорона здоров'я», «Електронна сис-

тема охорони здоров'я», «медицина», «інфекційні хвороби», «епідеміологія» знайдено 275 набори даних. Варто звернути увагу, що більшість наборів даних надані ОМС або безпосередньо ЗОЗ. Водночас не знайдено наборів даних від лабораторних центрів та ДЗ «Центр медичної статистики МОЗ України», а від ЦГЗ на державному порталі зазначено тільки 1 набір даних щодо ліків для лікування гепатитів. У звіті «Оцінка стану оприлюднення та оновлення відкритих даних» опублікованому в 2019 році Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками названа серед аутсайдерів щодо публікації відкритих даних [19]. Хоча саме ці установи повинні отримувати, обробляти та оприлюднювати найбільшу кількість даних в охорони здоров'я.

Розглядаючи особливі ресурси публікації відкритих даних що безпосередньо стосуються охорони здоров'я в Україні в першу чергу необхідно розглянути публікацію ВД від Міністерства охорони здоров'я (МОЗ). Під час переходу на вкладення «Відкриті дані» на офіційному сайті МОЗ України (<https://moz.gov.ua/vidkriti-dani>), можна знайти 35 пунктів за якими можна завантажити різні документи, які не оброблені, частково надані в форматі pdf, при цьому у 3 випадках зовсім відсуне посилання на файл. Деякі посилання направляють на дашборди (Ліцензійний реєстр МОЗ України з медичної практики) без надання суто відкритих даних. Деякі посилання ведуть не на набір даних, а на нормативно правові акти. Отже, дані опубліковані МОЗ не є повною мірою відкритими даними, та не дають або значно обмежують можливість автоматизації та створення інструментів на їхній основі.

Найбільша кількість на найкраща систематизація відкритих даних наявна на офіційному сайті Національної служби здоров'я України де опубліковані знеособлені електронні дані закладів-партнерів у двох видах:

- у вигляді аналітичних панелей, за допомогою яких можна шукати інформацію, використовуючи різні фільтри, копіювати та роздруковувати необхідні дані;

- у вигляді звітів;

- у вигляді відкритих даних, доступних для завантаження та машинної обробки з Єдиного державного вебпорталу відкритих даних.

Тож утілюються всі принципи надання відкритих даних: як публікація необроблених даних для завантаження та машинної обробки так і різних сервісів, мап та аналітичних панелей, які можуть бути зручно використанні іншими органами

державної влади, ОМС та бізнес структурами. У грудні 2020 році за підтримки міжнародних організацій було опубліковано «Вплив відкритих даних Національної служби здоров'я України та Міністерства охорони здоров'я України» в якому детально розглянуто вплив ВД на трансформацію охорони здоров'я в Україні. Відповідно до цього звіту є дуже високий попит на дані та аналітичні дашборди, які оприлюднює НСЗУ, наприклад, за перші три квартали 2020 року було зафіксовано більш як 2 млн переглядів дашбордів, а обсяг трафіку користування дашбордів становив 20 % від усього трафіку сайту НСЗУ. Важливим питанням публічного адміністрування ВД, розпорядником яких є НСЗУ, стали рішення стосовно того, які дані буде опубліковано на держпорталі відкритих даних. Для визначення враховується як запити, які НСЗУ отримує від користувачів сайту та стейкхолдерів, так і внутрішні обговорення та пропозиції відділу аналітиків НСЗУ, які відстежують розвиток реформи охорони здоров'я та намагаються передбачити потреби органів державної влади та ОМС. У звіті визначено також, що НСЗУ є одним із найбільш відповідальних розпорядників даних, який не тільки публікує набори даних відповідно до усіх вимог законодавства щодо відкритих даних, а і розкриваючи набори проактивно, що також є частиною комунікаційної стратегії даного ЦОВВ щодо впровадження політики у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення [20].

На офіційному сайті Державної установи «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» (ЦГЗ) ВД не упорядковані, та знаходяться у відповідних під темах, при чому як і на сайті МОЗ розміщені в різних форматах та наданні здебільшого у вигляді дашбордів. Хоча відповідно до завдань зазначених на офіційному сайті «ЦГЗ МОЗ України – заклад охорони здоров'я, що відповідає за збереження і зміцнення здоров'я населення, соціально-гігієнічний моніторинг захворювань, епідеміологічний нагляд і біологічну безпеку, групову та популяційну профілактику захворюваності, боротьбу з епідеміями та стратегічне управління у сфері громадського здоров'я. Утворений на виконання розпорядження КМУ Наказом МОЗ України від 18.09.2015 № 604», отже логічним було б очікувати від них наявності якісних ВД доступних для автоматичної обробки.

Не краща ситуація у регіональних центрів громадського здоров'я, так наприклад КНП «Центр громадського здоров'я» Одеської обласної ради»

не містить наборів ВД, а на сайті зазначено, що надання публічної інформації закладом здійснюється у відповідь на інформаційний запит. Хоча саме до цього закладу був приєднаний КНП «Одеський обласний інформаційно-аналітичний центр медичної статистики» ООР.

Не містять відкритих даних і регіональні Державні установи Обласний лабораторний центр МОЗ України, хоча відповідно до статуту основними завданнями центрів є діяльність у сфері епідеміологічного (спостереження) профілактики неінфекційних захворювань, захисту від інфекційних хвороб [21]. А звіти про епідемічну ситуацію з інфекційної захворюваності, в тому числі на COVID-19, на території відповідної області є просто статтями, які містять окрему інформацію, яку незрозуміло як саме вибрано для публікації.

Досить великий обсяг ВД міститься на сайті Державного закладу «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я» України. Усі вони надаються у вигляді таблиць Excel, та категоризовані за трьома групами:

- статистичні дані системи МОЗ;
- лікарські кадри системи МОЗ України;
- статистичні дані МОЗ всі відомства та приватні установи.

На жаль, сайт містить тільки необроблені дані та не має дашбордів, таблиць, графіків або інших спроб надати готовий аналіз інформації.

На сайті Державної служби статистики в розділі «Охорона здоров'я» дані застарілі, останні дані опубліковано на сайті датовані 2017 роком.

Також необхідно зазначити, що деякі комунальні підприємства також оприлюднюють ВД так КП «Луцький центр первинної медичної допомоги № 2» через єдиний портал відкритих даних оприлюднює 18 наборів,

Вивчення ВД та використання відповідних інструментів дають можливості значного зниження корупційних ризиків у фінансуванні сфери охорони здоров'я та запобіганню роботі з небажаними контрагентами. Треба визначити, що наявні інструменти побудовані на основі ВД можна поділити на загальні, які не несуть специфічної інформації, але все одно допомагають орієнтуватись і в питаннях взаємодії в охорони здоров'я. До таких інструментів буде відноситись «Безкоштовний запит на міністерство юстиції» (Безкоштовний пошук відомостей у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань) де можна перевірити юридичний статус закладу, різноманітність кількості та профільність видів економіч-

ної діяльності, власника та кінцевого бенефіціара. У реєстрі судових рішень можна ознайомитися із судовими рішеннями щодо закладу, через реєстр НАЗК подивитися декларації посадових осіб у медицині. Важливим майданчиком для громадського моніторингу та ОМС виступає DoZorro цей портал дає можливість подивитись закупівлі, які були проведені в ProZorro з порушеннями з 2016 року, і таким чином виявити з одного боку систематичні порушення зі сторони ЗОЗ, а отже поставити питання щодо відповідності Директора займаної посади, з іншого боку недоброчесних надавачів, які співпрацюють з даною лікарнею. Ці інструменти та ВД дають можливість як ОМС вести роботу щодо забезпечення медичної допомоги мешканцям на відповідній території, краще зрозуміти потреби та необхідність того чи іншого виду діяльності, економічні чинники тощо. Крім того такі інструменти та набори відкритих даних дають можливість запобігти співпраці з небажаним контрагентом, а таким чином запобігти фінансових втрат.

Що стосується суто медичних аналітичних панелей, побудованих на основі відкритих даних, то найбільшим попитом в Україні користуються ті, які створені НСЗУ Дашборди щодо підписаних декларацій з лікарями, «Доступні ліки», «Оплати надавачам послуг медичної допомоги за Програмою медичних гарантій», «Виплати аптечним закладам за договорами з НСЗУ» тощо. Ці дашборди дають представникам ОМС та іншим органам виконавчої влади розуміння щодо фінансування та навантаження на ЗОЗ та аптеки на відповідній території адже одним з головних завдань медичної реформи та трансформації системи охорони здоров'я є зміна принципу фінансування, а з іншого боку реформа місцевого самоврядування визначає, що відповідальність забезпечення доступності і безоплатності медичного обслуговування на відповідній території, а також забезпечення розвитку всіх видів медичного обслуговування, розвитку і вдосконалення мережі лікувальних закладів усіх форм власності, визначення потреби та формування замовлень на кадри для цих закладів, укладення договорів на підготовку спеціалістів, організація роботи щодо удосконалення кваліфікації кадрів належить до повноважень місцевої влади. Таким чином органи влади отримують інструменти для планування та визначення потреб мережі на їх території. Водночас дані також доступні і наглядним радам і громадським організаціям, які беруть участь у публічному адмініструванні у співпраці з вико-

навчими органами місцевого самоврядування та напряму з ОМС.

Враховуючи обсяг та відкритість даних, що публікує НСЗУ, цей ЦОВВ став переможцем у номінації «Open data Government Awards» за найвищі стандарти публікації відкритих даних. НСЗУ є одним з лідерів в країні щодо впровадження електронних комунікативних інструментів [22].

Серед інших інформаційно-комунікативних інструментів, побудованих на основі ВД, які мають вплив на публічне адміністрування охороною здоров'я слід зазначити «Ліки контроль» сервіс, який дає доступ до більшості інформації пов'язаною з ліками та доступу до них. За допомогою цього сервісу можна перевірити реєстраційний номер ліків в базі даних. Відсутність такого номеру свідчить про підробність закуплених ліків. Також тут можна побачити «заборонені серії». Це дає можливість вберегти ЗОЗ від закупівлі підробних ліків, а також визначити більш дешеві аналоги тих чи інших препаратів, що дуже корисно для створення місцевих програм щодо закупівлі необхідних лікарських засобів. За допомогою сервісу «Є ліки» ЗОЗ повинен у відкритому доступі сповіщати про наявність лікарських засобів. Отже, громадяни можуть запобігти непотрібним витратам із кишені, просто пересвідчившись, що лікарня має той чи інший лікарський засіб, а громадські організації та ОМС можуть поставити питання щодо відсутності відповідних засобів у лікарні, якою вони опікуються. Дашборд про аптеки-учасниці програми «Доступні ліки» допоможе визначити, у яких місцевостях бракує аптек та ухвалити рішення щодо доцільності приєднання до держпрограми «Доступні ліки», розвитку мережі аптек на зазначеній території тощо.

Висновки. За останні три роки значно зросло використання відкритих даних, як по країні в цілому так і в охороні здоров'я. Однак публікація даних на відповідних сайтах не робить ці дані відкритими за умовчанням, адже дані повинні бути опубліковані у форматах, які зручні для машинної обробки. За останні п'ять років ухвалено цілу низку нормативно правових актів які унормовують та врегульовують, як публікацію так і використання відкритих даних як потужного комунікативного інструменту на різних рівнях органів публічного управління та адміністрування. Серед найважливіших нормативно правових актів слід

відзначити ЗУ «Про доступ до публічної інформації», ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до публічної інформації у формі відкритих даних», Національну антикорупційну стратегію на 2014-2017 роки, План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство “Відкритий Уряд”» у 2014-2015 роках, Дорожню карту розвитку відкритих даних в Україні.

У 2014 році створено єдиний вебпортал (data.gov.ua), в 2021 р. Центр компетенцій у сфері відкритих даних «Дія. Відкриті дані». Відповідно до проведеної оцінки на єдиному вебпорталі виявлено 275 наборів відкритих даних пов'язаних з охороною здоров'я. Відповідно до проведеної оцінки основними розпорядниками відкритих даних виступають МОЗ України та НСЗУ. Найбільша кількість даних оприлюднено НСЗУ. При чому відкриті дані продубльовано на офіційному сайті центрального органу виконавчої влади (nszu.gov.ua), як у вигляді наборів відкритих даних так і у вигляді дашбордів, мап, графіків та іншого аналітичного матеріалу. В ході оцінки відкритих даних не виявлено наборів даних наданих центрами громадського здоров'я як центральним органом так і регіональними центрами. Хоча центри громадського здоров'я відповідальні за врегулювання епідеміологічної ситуації, стану вакцинації тощо, і логічно очікувати публікації великої кількості відкритих даних саме від ЦГЗ.

Завдяки наявності відкритих даних, що дозволяють контролювати рух коштів в сфері охорони здоров'я, з'являється можливість незалежного контролю зі сторони громадських організацій та громадського нагляду за процесом витрат, що в свою чергу призводить до участі цих організацій в публічному адмініструванні охорони здоров'я як на відповідних територіях так і в цілому по країні. Крім того, відкритими даними та створеними на їх основі дашбордами все більше користуються ОМС та ті хто створює державну політику в охороні здоров'я з метою досягти універсального покриття медичними послугами та спроможної мережі медичних закладів.

Подальші наукові розвідки варто присвятити питанням нормативно-правових і практичних напрацювань щодо публічного управління та публічного адміністрування використання відкритих даних у державно-громадській та державно-приватній співпраці в охороні здоров'я.

Список літератури:

1. Gkiouras K., Nigdelis M.P., Grammatikopoulou MG, Goulis DG. Tracing open data in emergencies: The case of the COVID-19 pandemic. *Eur J Clin Invest*. 2020 Sep;50(9):e13323. doi: 10.1111/eci.13323. Epub 2020 Jul 22. PMID: 32558931; PMCID: PMC7323033.

2. Yiannakoulias N., Slavik C.E., Sturrock S.L., Darlington J.C. Open government data, uncertainty and coronavirus: An infodemiological case study. Soc Sci Med. 2020 Nov;265:113549. doi: 10.1016/j.socscimed.2020.113549. Epub 2020 Nov 24. PMID: 33277070.
3. Олексюк Л.В. Розвиток понятійно-категоріального апарату електронного доступу до публічної інформації та відкритих даних. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Серія : Державне управління. 2016. № 2. С. 36-43 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2016_2_7 (дата звернення 11.05.2021)
4. Горбата Л.П. Відкриті дані як інструмент інформаційної відкритості у діяльності органів публічної влади. Молодий вчений. 2018, 5 (1): 220-224.4
5. Джига Т.В. Еволюція ідеї відкритого урядування. Європейські культурно-історичні цінності: ретроспектива і перспектива: зб. наук. пр. за заг. ред. О.В. Зернецької. Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України». Київ : ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2018, 159-164.
6. Ткач І.В. Зарубіжний досвід дотримання принципів прозорості та відкритості в діяльності органів публічної влади. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу Києво-Могилянська академія. Серія: Державне управління, 2017, 305, Вип. 293: 44-50.
7. Ковбаско О.М. Сервіси на основі відкритих даних як інструмент підвищення ефективності публічного управління. Економічний розвиток: теорія, методологія, управління : матеріали V Міжнародної конференції. 2016. 208.
8. Твердохліб О.С. Методологія та практика реалізації концепту відкритих даних в органах публічного управління України. Публічне адміністрування: теорія та практика. 2017. № 2.
9. Музика-Стефанчук О. Цифрова економіка та нові фінансові технології. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2019. № 2.
10. Європейський досвід побудови мережевої економіки та пріоритетні напрямки її розвитку в Україні. / Кравчук І.П., Попадюк О.В., Лопашук І.А. / Український журнал прикладної економіки. 2019. Том 4. № 3. С. 149–160.
11. Ковальчук А., Ханжин В., Кудлатський Я. Економічний потенціал відкритих даних для України. Київська школа економіки. 2018. URL: https://tapas.org.ua/wp-content/uploads/2019/03/TAPAS_OD_2018.pdf (дата звернення 18.06.2021)
12. Making Impact With Open Data URL: <https://odf.data.gov.ua/> (дата звернення 01.07.2021)
13. Про доступ до публічної інформації. Закон України від 13 січня 2011 № 2939-VI.
14. Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до публічної інформації у формі відкритих даних. Закон України від 09 квітня 2015 № 319-VIII
15. Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних. Постанова Кабінету міністрів від 21 жовтня 2015 р. № 835
16. Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 і від 30 листопада 2016 р. № 867. Постанова Кабінету міністрів від 03 березня 2021 р. № 407
17. Про затвердження плану дій з реалізації принципів Міжнародної хартії відкритих даних. Постанова Кабінету міністрів від 21 листопада 2018 р. № 900-р
18. Christian Philipp Geiger. Open Government and (Linked) (Open) (Government) (Data) / Christian Philipp Geiger, Jörn von Lucke / The eJournal of eDemocracy and Open Government (JeDEM). 2012. URL: <https://doi.org/10.29379/jedem.v4i2.143> (дата звернення 11.04.2021)
19. Оцінка стану оприлюднення та оновлення відкритих даних: звіт URL: https://tapas.org.ua/wp-content/uploads/2019/09/Otsinka-stanu-opryliudnennia-VD_zvit.pdf (дата звернення 11.06.2021)
20. Вплив відкритих даних Національної служби здоров'я України та Міністерства охорони здоров'я України. Аналітичний звіт. URL: <https://tapas.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Healthcare-OD-impact-study.pdf> (дата звернення 11.06.2021)
21. Статут державної установи «Одеський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» URL: <http://oolc.od.ua/wp-content/uploads/2020/10/%D0%98%D1%82%D0%BE%D0%B31.pdf> (дата звернення 11.06.2021)
22. Звіт Національної служби здоров'я України за 2020 рік. URL: <https://nszu.gov.ua/storage/files/nhsu-annual-report-2020-ua-web.pdf?1626249451> (дата звернення 24.06.2021)

Samofalov D.O. ASSESSMENT OF THE OPEN DATA USAGE AS A COMMUNICATIVE TOOL OF PUBLIC MANAGEMENT OF HEALTHCARE IN UKRAINE

This article provides an analysis of the theoretical, methodological, and applied aspects of the implementation of open data by public management and administration of Ukraine as a communicative tool in health care in Ukraine during the financing reform of health care and in achieving universal health coverage. The existing

regulatory framework is overviewed. Given an analysis of the advantages and disadvantages, as well as the need for further development of the regulatory framework. Given an analysis of the resources for publishing open data directly related to health care in Ukraine. The publication of open data from the Ministry of Health, related executive bodies, and state-owned enterprises was considered first. An analysis is given for each of the main owners of open data (Ministry of Health, National Health Service of Ukraine, etc.) and for organizations that are expected to be owners and publish open data but do not do so (Public Health Centers, laboratory centers). It is determined that increase the openness and transparency of government activities and achieve universal health coverage, as well as to build a dialogue with local governments and public control, it is necessary to expand public access to information in the context of gradual modernization and maximum efficiency of open data. Open data as an information and communication tool is the latest concept of public interaction, which is entirely dictated by current trends towards globalization and increased information exchange, as well as the need for instant response to flexible decisions, especially during a pandemic. However, it is also emphasized that in today's world the publication of open data in machine-readable format alone is not enough to build a dialogue, so the bodies that provide this data to improve the dialogue should immediately provide analytical information in the form of dashboards, maps, graphs and more.

Key words: *communication technologies in health care, Electronic health care systems, e-Health, Digital health care systems, open data, public data, publicly available data, digitization of public administration, digitization.*